

Jednota založená na božství

→ *Promluva Satja Sáí Báby z 25. prosince 1992* ←

Vtělení boží lásky!

Všichni, kteří jsou v dnešním světě ceněni jako velké osobnosti, získali dobrou pověst jedině svým charakterem a jednáním. K vykonání toho, co chce člověk udělat, potřebuje pevné odhodlání. Ti, jejichž mysl je nestálá, nedokáží nic.

Všechna náboženství a svaté texty se shodují, že pomoc bližním v dobách nouze a jejich ochrana před strádáním je největší ctností. Každá lidská bytost má na světě stejná práva. Všichni patří do jedné rodiny. K prožívání míru myslí je nezbytné rozvíjet snášenlivost a vyrovnanost.

V každé zemi světa jsou lidé dobří a špatní, bohatí a chudí, vzdělaní a nevzdělaní. Ačkoli se narodili do stejné rodiny a dýchají stejný vzduch, mají někteří lidé omezenou mysl, pokřivené nápady a libují si v sobeckých činech, zatímco ostatní jsou dobří a nesobečtí.

„*Suhrdam sarva bhútánám*“*, „*ékátmá sarva bhúta antarátmá*“† jsou velice dobře známé aforismy ze svatých textů. Povinností každého je chovat se přátelsky ke všem bytostem, neboť ve všech bytostech je stejný *átman*. S pochopením této pravdy je povinností každého, kdo se narodil jako lidská bytost, aby konal druhým dobro na základě lásky.

Boha není třeba nikde hledat, neboť Bůh sídlí v každé bytosti. Tělo se tedy má považovat za chrám boží. Dnešní člověk plodí v mysli špatné myšlenky a tím si znečišťuje srdce, které je sídlem Boha. V každé lidské bytosti jsou čtyři schopnosti, a to zvířecí, démonická, lidská a božská.

---

* přítel všech bytostí

† jediný *átman* sídlí ve všech bytostech

Ten, kdo má božské vlastnosti, je *brahmaništha*, neboli ten, kdo se zabývá rozjímáním o *átmanu* v nitru, těší se *átmické* blaženosti a posvěcuje každý okamžik svého života tím, že koná dobré skutky. Uvědomuje si, že stejný *átman* je ve všech bytostech jako *antarátman* (vnitřní já) a vede blažený život bez sobeckých myšlenek. Je to *brahmadžňánin*, nebo *átmadžňánin*, uskutečněná duše, která si je vědoma pravdy, že uctívání druhých je uctívání Pána a zraňování druhých Pána zraňuje. Takové osobnosti vyzařují božství, ačkoli jsou v lidském těle.

Lidský typ osobnosti následuje cestu pravdy a správného jednání – *satja dharma paró martjah*. Takoví lidé se zabývají činnostmi v přísném souladu s pravdou a správným jednáním (*satja* a *dharma*) a používají svůj smysl pro rozlišování správným způsobem. Plní své povinnosti, aniž by usilovali o postavení, moc, bohatství či slávu. Žijí v harmonii s blízkými lidskými bytostmi a plní povinnosti s pevnou vírou ve tři pravidla: strach z hříchu, lásku k Bohu a morálku ve společnosti.

Následujícím typem je démonická osobnost. Takový člověk se nestará o pravidla chování lidských bytostí, libuje si v nemravných zábavách smyslových potěšení, je naplněn egem a pýchou a pro své sobecké zájmy se neostýchá zranit druhé. Nenuceně koná hříšné skutky. Jeho páteří je připoutanost a životním dechem egoismus. Takovýto sobecký člověk se nazývá démonický.

Džňána vihínah pašubhih samánah – člověk, postrádající moudrost, je jako zvíře. Ten, kdo je ponořen v nevědomosti, není o nic lepší než zvíře. Život takového člověka je soustředěn jen na uspokojování smyslů. Jeho myšlenky nejdou nikdy dál než ke smyslům, neboť si není vědom božství v sobě. Domnívá se, že pomíjivé pozemské radosti jsou nebeskou blažeností, a žije v klamu, aniž by rozlišoval. Každý člověk musí usilovat, aby rostl do lidství, zbavoval se svých zvířecích a démonických vlastností a tak usiloval o poznání své božské podstaty. Dnes zjišťujeme, že lidé jdou opačným směrem, od lidského k démonickému, až ke zvířecímu stavu.

Když se 25. prosince narodil Ježíš, přišli do jeho rodiště tři králové. Všichni tři se o nově narozeném dítěti vyslovili. První při pohledu na dítě řekl: „Toto dítě vypadá jako ten, kdo bude milovat Boha.“ Druhý král oznámil: „Toto dítě bude Bůh milovat.“ Třetí král prohlásil: „Toto dítě je v pravdě Bůh sám.“ První pohlížel na dítě z fyzického hlediska. Druhý je viděl z duševního hlediska a třetí z *átmického* (duchovního).

Tyto tři výroky ukazují, jak se může člověk vyvíjet od lidské úrovně na úroveň božskou. To, čeho je zapotřebí, je zničení zvířecích a démonických vlastností v člověku. Dnešní člověk uctívá nehybné modly a obrazy, ale neusiluje o lásku

k bližním bytostem z masa a kostí. Toto bylo prvním Ježíšovým poselstvím. Ačkoli člověk vídá každý den své sousedy, nemiluje je. Jak by bylo možné věřit, že takový člověk může milovat neviditelného Boha? Když někdo nemůže milovat bližní lidskou bytost, která je viditelná jeho očima, jak může milovat něco, co vidět není? To není možné. Neviditelného Boha může milovat jen ten, kdo miluje živé bytosti kolem sebe. Láska musí počínat láskou k bytostem, které mají tvar. Musí se rozšířit na všechny bytosti. To je prvotní stádium duchovnosti.

Duchovnost není v přílišné meditaci, bohoslužbě a tak dále. Vyžaduje naprosté vyloučení zvířecích a démonických vlastností v člověku a projevení vrozeného božství. Když se odstraní připoutanost a nenávisť, jimiž se člověk obaluje, projeví se v člověku samo božství – *sat-čit-ánanda*. Všudypřítomné božství není třeba hledat na nějakém určitém místě. Když jste božství vy sami, proč je hledat někde jinde? To je známka nevědomosti.

Ježíš vykonal mnoho zázračných skutků, pomohl odstranit utrpení mnohých lidí v nouzi, učil je ušlechtilé pravdy a nakonec obětoval svůj život. Po více než sto let po jeho mučednické smrti nemělo jeho poselství téměř žádný vliv. O čtyři století později bylo křesťanství přijato římskými císaři. Ještě po mnoha staletích si lidstvo musí uvědomit člověku vrozené božství. Člověk hledá důvod ke každé domněnce nebo činu. Neměli byste hledat důvod k posvěcení času, který strávíte nějakým činem? Svůj život posvěcujete, když se zabýváte nesobeckou činností pro společné blaho společnosti a horlivě plníte své povinnosti.

Existují čtyři základní prvky každého činu. Je to *kárana*, *karma*, *kála* a *kartavjam*. *Kárana* je důvod, *karma* je čin, *kála* je čas a *kartavjam* je povinnost, kterou je třeba vykonat. Můžeme uvést příklad: předpokládejme, že chcete jet do Madrásu na návštěvu příbuzných. Jdete ráno na autobusovou stanici, posadíte se do autobusu, jedete osm hodin a večer budete v Madrásu. Neboli *kárana* (příčina) je vidět příbuzné. Sedět v autobusu a cestovat je *karma* (čin). Strávit osm hodin je *kála* (faktor času) a vidět příbuzné v Madrásu a mít z toho radost je *kartavjam* (cíl).

Když uděláte totéž ve snu, nebude tam složka času. Příčina a čin chybějí také. Jakmile se probudíte, zjistíte, že jste jen v posteli a uvědomíte si, že vaše návštěva u příbuzných v Madrásu byla neskutečná. Ve stavu snu chybějí všechny čtyři faktory. Skutečné to bude jen tam, kde jsou přítomny všechny čtyři. Záměru se říká *lakšjam*. Jako lidské bytosti jste se narodili proto, abyste konali svou *karmu* (povinnost). Život jste dostali pouze pro to, abyste si uvědomili božství, a tělo je nástrojem k dosažení tohoto cíle (*kárana*). Během svého života jste konali činy (*karma*) v období jeho trvání (*kála*). Z dosažení cíle (*kartavjam*) byste měli mít uspokojení.

Kristus učil jediné tuto pravdu a učil také, že tělo by se mělo používat ke službě společnosti. To je učení védánty. Védánta prohlašuje, že tělo má ve světě konat činy jediné nesobeckým způsobem. Ježíš byl ukřižován v pátek a v neděli vstal z hrobu. Proto se neděle považuje za den bohoslužby a služby v chrámech. Pro katolíky je důležitá Panna Marie, Kristova matka, zatímco protestanti kladou důležitost na Kristovo narození. Katolíci slaví vánoce uctíváním Marie večer 24. a protestanti slaví Kristovy narozeniny 25. prosince. Toho dne je zvykem postavit vánoční strom a uctívat jej.

Vznik tohoto zvyku lze vystopovat v Německu. Anglický kazatel jménem Jensen jednou navštívil Německo. Když projížděl na své pouti Německem, povšiml si, že někteří Němci se pokoušejí nabídnout život dítěte jako obětinu na usmíření Bohu, který jak věřili, žije v dubu. Kněze to znepokojilo a ptal se, proč nabízejí nevinné dítě jako obětinu stromu. Jelikož prohlašovali, že Bůh žije ve stromě, vzal sekyru a strom podřal. Ke svému překvapení jím od hlavy k patě zatřásla nevysvětlitelná vibrace. Mezi dvěma částmi stromu, který přesekl, spatřil podobu dítěte.

Tato příhoda učí pravdu, že Bůh nežije jen v lidských bytostech, ale také v rostlinách a stromech. Od té doby začali lidé doma vztyčovat vánoční stromky a uctívat je. Uctívání božství v mnoha podobách zahrnuje i rostliny a kameny, což vzniklo v Indii a po dlouhou dobu přetrvávalo také v jiných zemích.

Dokonce i mezi křesťany jsou *sannjásinové*. Těm se říká mniši a ženám jeptišky. V tomto ohledu není mezi různými věroukami žádný rozdíl. Ve všech náboženstvích je jeden cíl. Křesťanství tuto jednotu boží šířilo. Dnes však je čistý, trvalý princip *átmana* zapomenut v zaujetí světskými záležitostmi. (Bhagaván pak popsal, jak vznikl zvyk oblékat do červeného šatu Dědu Mráze [angl. *grandfather Christmas*] a rozdávat dárky dětem. Svámí vyprávěl příběh Mikuláše, který tento zvyk zavedl, když se stal hlavou církve.)

Ve všech náboženstvích se slaví narozeniny významných osobností, ale ideály, pro které žili, připomínány a následovány nejsou. Jestliže vás následování jejich učení nezajímá, ztrácejí oslavy svůj význam a stávají se umělým obřadem. Není to správné vůči dobrým lidem, jejichž narozeniny se slaví. Kristus učil lidi milovat všechny bytosti a všem se soucítěním sloužit. Člověk může pravdivě oslavit jeho narozeniny jen uplatňováním těchto ideálů. V každém činu by se mělo odrážet vrozené božství. Ve vašem srdci je sídlo pravdy. Bohoslužba je milovat druhé z celého srdce. Musíte žít v lásce a vést život nesobecké služby, založené na lásce. To je jediný správný způsob, jak slavit Kristovy narozeniny.

Bůh ve skutečnosti žádné narozeniny ani smrt nemá. V Bohu, který je neměnný a trvalý, není žádná změna. *Átman* v nitru je jen odrazem Boha a je stejný ve všech bytostech jako věčný svědek. Narození a smrt se týká jen těla. Uctívat tělo není správné. Pomíjivým tělem (*sákára*) může člověk splynout s konečnou Nejvyšší skutečností (*nirákára*).

Vtělení božského *átmana*!

Vánoce se slaví na nespočtu míst po celém světě. Nikde na světě se však neslaví tak jako zde, v Prašánti Nilajam. Někde jinde chodí lidé na bohoslužby, a pak se baví na večírcích pitím a jídlem. Ale zde jsou lidé z mnoha zemí světa, hovoří mnoha jazyky, jsou různých náboženství a kultur. Scházejí se v jednotě, začínají den zpěvem božího jména bez ohledu na své odlišnosti a tráví den následováním poselství o univerzální lásce. Toto je jednota v rozmanitosti a pravá *advaita* v činu. Prožíváme to každou minutu.

Když někdo udělá starším *namaskár*[‡], co to znamená? Znamená to, že spojuje pět smyslů vnímání a pět smyslů činnosti v jednotu, tudíž sjednocuje různé smysly. V *namaskár* se spojuje „*na*“ a „*maskaram*“. „*Na*“ znamená „*ne*“, což značí, že se vzdáváte *ega* a nemáte žádné vědomí těla. Jednota všech smyslových orgánů smazává *ahamkáru*[§]. To vede k čistotě a čistota vede k božství. Tato jednota je vidět jen v Prašánti Nilajam. Dnešní politici a kazatelé hovoří o jednotě a čistotě, ale sami ji v praxi nedodržují. To jen v Prašánti Nilajam se jednota a čistota šíří přirozeně, bez nějakého úsilí. Všichni zde žijí jako bratři a sestry stejné rodiny.

Je zde množství cizinců, kteří jsou bohatí a ve svých domovech jsou zvyklí na nákladné pohodlí. Zde však žijí prostým životem. Bydlí v přístřešcích v družném a přátelském duchu, ačkoli nemají ani nejmenší pohodlí. Ve svých velkých domech by se netěšili ze života tak, jako se z něj těší zde, v nepohodlných podmínkách. Příčinou je boží láska v nich. Kdyby ve vás taková láska nebyla, nemohli byste zde, v takovém nepohodlí, žít ani minutu.

Vtělení boží lásky!

Oddaní, kteří jste sem přijeli ze vzdálených zemí! Jste spokojeni se zdejšími způsoby života navzdory nedostatku výhod, na které jste obvykle doma zvyklí, a cítíte se zde šťastní. Toto je opravdu velká *sádhana* a dá se označit jako *tapas* neboli pokání. Navzdory nepohodlí a problémům vyzařují cizinci

---

[‡] pozdravení sepnutými rukama

[§] egoismus

usměvavými tvářemi radost. Je to proto, že milují Svámího. Aby sem mohli přijet, utratí mnoho peněz, velice ochotně podstupují přísnou disciplínu a přesto jsou stále šťastní. Lidé z naší země, kteří se tu shromažďují, se však přes veškeré pohodlí příliš vesele netváří.

Vtělení lásky!

Ten, kdo neustále s láskou a oddaností pamatuje na Boha, bude stále šťastný, ať je na vesnici nebo ve městě, letí na nebi nebo je v lese, protože v jeho srdci tančí Bůh a dává mu radost. Vzhledem k nedostatku jednoty zažívá tento národ mnoho nesnází a zmatků. Pro mír v národě i ve světě je nezbytné, aby byla podporována jednota. Nemá smysl druhé lidi jen zdravit slovy, vycházejícími z úst – pozdravení by mělo vycházet ze srdce, s upřímností a láskou.

U příležitosti Vánoc, v Prašánti Nilajam dne 25. prosince 1992